

THUYẾT MINH DỰ THẢO THÔNG TƯ

Sửa đổi, bổ sung một số điều của các Thông tư quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, đường sắt, hàng hải và hướng dẫn việc kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt.

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH THÔNG TƯ

1. Cơ sở pháp lý

a) Tại điểm b khoản 2 Điều 28 Nghị định số 12/2025/NĐ-CP ngày 20/01/2025 của Chính phủ quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa; theo đó quy định Bộ Tài chính có trách nhiệm: “*b) Quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa*”.

- Tại điểm b khoản 2 Điều 47 Nghị định số 15/2025/NĐ-CP ngày 03/02/2025 của Chính phủ quy định việc quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt; theo đó quy định Bộ Tài chính có trách nhiệm: “*b) Quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt*”.

- Tại điểm b khoản 2 Điều 29 Nghị định số 84/2025/NĐ-CP ngày 04/4/2025 của Chính phủ quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải; theo đó quy định Bộ Tài chính có trách nhiệm: “*b) Quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải và hướng dẫn việc kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải*”.

Căn cứ các quy định nêu trên, Bộ Tài chính đã ban hành các Thông tư: số 25/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025, số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025, số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt.

b) Ngày 31/12/2025, Bộ Tài chính có Quyết định số 4500/QĐ-BTC về phê duyệt Chương trình xây dựng Thông tư năm 2026 của Bộ Tài chính; trong đó tại số thứ tự 3 Mục B Phụ lục có: *Thông tư sửa đổi, bổ sung các Thông tư quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng giao thông và hướng dẫn việc kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng giao thông*. Theo đó, Thông tư này dự kiến sửa đổi, bổ sung 04 Thông tư của Bộ Tài chính gồm: Thông tư số 74/2024/TT-BTC ngày 31/10/2024 (đường bộ), số 22/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025 (đường thủy nội địa), số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025 (hàng hải), số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 (đường sắt).

Qua rà soát quy định tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật thì trong 04 Thông tư nêu trên có 03 Thông tư (số 22/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025 (đường thủy nội địa), số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025 (hàng hải), số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 (đường sắt)) thuộc trường hợp ban hành theo

hình thức Thông tư sửa đổi, bổ sung; 01 Thông tư (số 74/2024/TT-BTC ngày 31/10/2024) thuộc trường hợp ban hành dưới hình thức Thông tư thay thế theo quy định tại điểm b khoản 4 Điều 8 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 (được sửa đổi, bổ sung bởi Luật số 87/2025/QH15)¹.

2. Cơ sở thực tiễn

Việc Bộ Tài chính ban hành các Thông tư: số 25/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025, số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025, số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 (nêu trên) đã tạo hành lang pháp lý để các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp quản lý tài sản hoặc các tổ chức hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập được phân cấp/ủy quyền/giao kế toán tài sản thực hiện kế toán, báo cáo tài sản theo quy định; theo đó:

- Tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt về cơ bản đã được thực hiện xác định nguyên giá, giá trị còn lại, tính hao mòn tài sản làm cơ sở để thực hiện kế toán tài sản đầy đủ, góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý, kế toán tài sản công nói chung và tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt nói riêng.

- Việc kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt thực hiện theo các Mẫu biểu quy định tại các Thông tư: số 25/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025, số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025, số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 (nêu trên) làm cơ sở để Bộ Xây dựng, các địa phương theo dõi, nắm bắt tài sản tổng thể, kịp thời; từ đó hoàn thiện Cơ sở dữ liệu về tài sản kết cấu hạ tầng trên phạm vi cả nước để tích hợp vào Cơ sở dữ liệu quốc gia về tài sản công.

Hiện nay, Bộ Tài chính đang trình Chính phủ tại Tờ trình số 1020/TTr-BTC ngày 29/12/2025 về dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định việc quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng giao thông, hiện dự thảo Nghị định đang lấy ý kiến Thành viên Chính phủ (sau đây gọi là Nghị định số/2026/NĐ-CP); trong đó có sửa đổi, bổ sung một số nội dung (liên quan đến đối tượng quản lý tài sản, việc khai thác tài sản theo hình thức hỗn hợp, việc quản lý, sử dụng số tiền thu được từ khai thác, xử lý tài sản...); đồng thời, quá trình tổ chức thực hiện cho thấy cần sửa đổi, bổ sung một số nội dung tại các Thông tư: số 25/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025, số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025, số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 (nêu trên) cho đồng bộ với quy định của pháp luật về quản lý, tính hao mòn tài sản công tại cơ quan, tổ chức, đơn vị, tài sản kết cấu hạ tầng giao thông khác; phù hợp với quy định của pháp luật có liên quan; phù hợp với đặc thù tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt.

Từ cơ sở trên, căn cứ chức năng, nhiệm vụ của Bộ Tài chính quy định tại Nghị định số 29/2025/NĐ-CP ngày 24/02/2025 (được sửa đổi, bổ sung tại Nghị

¹ Điểm b khoản 4 Điều 8 Luật Ban hành VBQPPL: Ban hành văn bản quy phạm pháp luật thay thế văn bản quy phạm pháp luật hiện hành trong trường hợp sửa đổi, bổ sung về nội dung quá một phần hai tổng số điều. Qua rà soát có 12/16 Điều tại Thông tư số 74/2024/TT-BTC cần sửa đổi, bổ sung về nội dung để phù hợp với dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định việc quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng giao thông đang trình Chính phủ tại Tờ trình số 1020/TTr-BTC ngày 29/12/2025

định số 166/2025/NĐ-CP ngày 30/6/2025) của Chính phủ, việc xây dựng Thông tư sửa đổi các Thông tư quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt và hướng dẫn việc kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt là cần thiết và có cơ sở pháp lý, cơ sở thực tiễn.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG THÔNG TƯ

1. Mục đích

Việc xây dựng Thông tư nhằm hoàn thiện cơ sở pháp lý về chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa, hàng hải, đường sắt, xử lý các khó khăn, vướng mắc, phù hợp với tình hình thực tế làm cơ sở để hoàn thiện công tác quản lý, kế toán tài sản.

2. Quan điểm xây dựng Thông tư

Thứ nhất, quán triệt đầy đủ quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng về nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý, sử dụng, huy động các nguồn lực của nền kinh tế nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội nhanh và bền vững²; tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực³...

Thứ hai, kế thừa các nội dung còn phù hợp của các Thông tư số 25/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025, số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025, số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 để bảo đảm tính ổn định; sửa đổi, bổ sung các nội dung không còn phù hợp với dự thảo Nghị định số...../2026/NĐ-CP đang trình Chính phủ hoặc không còn phù hợp với yêu cầu thực tiễn mới, đảm bảo tính đồng bộ, thống nhất.

III. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO THÔNG TƯ

Dự thảo Thông tư có kết cấu gồm **4 Chương, 22 Điều** và các Phụ lục kèm theo với các nội dung cơ bản như sau:

1. Chương I. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 25/2025/TT-BTC ngày 09/5/2025 quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa (gồm 09 Điều):

1.1. Sửa đổi phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng của Thông tư số 25/2025/TT-BTC (*Điều 1, Điều 2 dự thảo Thông tư*); theo đó:

- Bổ sung điểm d vào khoản 2 Điều 1 (*tại Điều 1 dự thảo Thông tư*) phạm vi điều chỉnh đối với tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa không đủ tiêu chuẩn là tài sản cố định

- Sửa đổi khoản 3 Điều 2 (*tại Điều 2 dự thảo Thông tư*) bổ sung đối tượng là “đơn vị được giao quản lý tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa”.

1.2. Sửa đổi, bổ sung một số quy định chung về tài sản kết cấu hạ tầng

² Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 15/01/2019 của Bộ Chính trị về nâng cao hiệu quả quản lý, khai thác, sử dụng và phát huy các nguồn lực của nền kinh tế.

³ Quán triệt các quan điểm chỉ đạo, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp liên quan đến thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, tham nhũng, tiêu cực được chỉ ra trong Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV, Quy định số 189-QĐ/TW ngày 08/10/2024 của Bộ Chính trị...

đường thủy nội địa là tài sản cố định

- Sửa đổi điểm b khoản 2 Điều 4 (*tại Điều 3 dự thảo Thông tư*) thay đổi tiêu chuẩn xác định tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa phải có nguyên giá từ 30.000.000 đồng (Ba mươi triệu đồng) trở lên (thay vì 10.000.000 đồng (mười triệu đồng) như trước đây).

(*Lý do:* Nội dung này quy định để đảm bảo phù hợp với đặc thù của tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa; đồng thời, để đồng bộ với quy định về quản lý, tính hao mòn của các tài sản kết cấu hạ tầng giao thông (hàng hải, đường sắt, hàng không...) quy định tại các Thông tư của Bộ Tài chính (số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025, số 75/2025/TT-BTC ngày 05/7/2025, số 137/2025/TT-BTC ngày 31/12/2025...) quy định chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải, đường sắt, hàng không...).

- Bổ sung khoản 9 Điều 5 (*tại Điều 4 dự thảo Thông tư*) quy định đối với trường hợp sử dụng một phần tài sản để khai thác hỗn hợp hoặc sử dụng một phần tài sản để khai thác hỗn hợp, vào mục đích khác như khắc phục hậu quả thiên tai... để phù hợp với quy định tại khoản 2 Điều 24 dự thảo Nghị định đang trình Chính phủ tại Tờ trình số 1020/TTr-QLCS ngày 29/12/2025.

- Sửa đổi một số điểm, khoản của Điều 6 (*tại Điều 5 dự thảo Thông tư*) về công thức tính nguyên giá tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt hình thành do mua sắm, trường hợp được giao, nhận điều chuyển, chuyển giao tài sản; bổ sung việc điều chỉnh lại nguyên giá theo kiến nghị, kết luận của cơ quan có thẩm quyền đối với trường hợp “kiểm tra”, “điều tra” theo quy định tại khoản 1 Điều 33 (quy định hồ sơ trình thẩm tra phê duyệt quyết toán) Nghị định số 254/2025/NĐ-CP ngày 26/9/2025 của Chính phủ quy định về quản lý, thanh toán, quyết toán dự án sử dụng vốn đầu tư công; bổ sung quy định về việc thành lập Hội đồng để xác định nguyên giá của tài sản chưa được theo dõi, ghi sổ kế toán mà không có căn cứ để xác định nguyên giá để đảm bảo đồng bộ với quy định tại Thông tư số 141/2025/TT-BTC.

- Bổ sung khoản 6 Điều 8 (*tại Điều 6 dự thảo Thông tư*) về việc thuê doanh nghiệp thẩm định giá, sử dụng chứng thư thẩm định giá và báo cáo thẩm định giá.

- Bổ sung khoản 4 Điều 9 (*tại Điều 7 dự thảo Thông tư*) quy định việc tính hao mòn đối với tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa mà doanh nghiệp được giao quản lý tài sản tiếp nhận từ cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp khác theo quyết định của cơ quan, người có thẩm quyền trong năm.

1.3. Sửa đổi, bổ sung điều khoản chuyển tiếp

Bổ sung khoản 4 Điều 15 (*tại Điều 8 dự thảo Thông tư*) quy định chuyển tiếp đối với tài sản kết cấu hạ tầng đường thủy nội địa có nguyên giá từ 10 triệu đến dưới 30 triệu đồng đã được theo dõi trên sổ kế toán của cơ quan, đơn vị quản lý tài sản theo quy định tại Thông tư số 22/2025/TT-BTC thì từ năm tài chính 2025 thực hiện thực hiện mở sổ theo dõi tài sản là công cụ dụng cụ theo quy định của pháp luật về chế độ kế toán, không thực hiện theo quy định tại Thông tư này.

1.4. Thay các biểu mẫu (*tại Điều 9 dự thảo Thông tư*): số 01A, số 01B, số

01C, số 01D, số 02A, số 02B quy định tại Phụ lục II ban hành kèm theo Thông tư số 75/2025/TT-BTC thành các biểu mẫu: số 01A, số 01B, số 01C, số 01D, số 02A, số 02B quy định tại Phụ lục I ban hành kèm theo Thông tư này.

2. Chương II. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 72/2025/TT-BTC ngày 02/7/2025 quy định về chế độ quản lý, tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải (gồm 06 Điều):

2.1. Sửa đổi, bổ sung một số quy định chung về tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải là tài sản cố định

- Bổ sung khoản 9 Điều 5 (*tại Điều 10 dự thảo Thông tư*) quy định đối với trường hợp sử dụng một phần tài sản để khai thác hỗn hợp hoặc sử dụng một phần tài sản để khai thác hỗn hợp, vào mục đích khác như khắc phục hậu quả thiên tai... để phù hợp với quy định tại Điều 64 dự thảo Nghị định đang trình Chính phủ tại Tờ trình số 1020/TTr-QLCS ngày 29/12/2025.

- Sửa đổi một số điểm, khoản của Điều 6 (*tại Điều 11 dự thảo Thông tư*) về công thức tính nguyên giá tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải hình thành do mua sắm, trường hợp được giao, nhận điều chuyển, chuyển giao tài sản; bổ sung việc điều chỉnh lại nguyên giá theo kiến nghị, kết luận của cơ quan có thẩm quyền đối với trường hợp “kiểm tra”, “điều tra” theo quy định tại khoản 1 Điều 33 (quy định hồ sơ trình thẩm tra phê duyệt quyết toán) Nghị định số 254/2025/NĐ-CP ngày 26/9/2025 của Chính phủ quy định về quản lý, thanh toán, quyết toán dự án sử dụng vốn đầu tư công; bổ sung quy định về việc thành lập Hội đồng để xác định nguyên giá của tài sản chưa được theo dõi, ghi sổ kế toán mà không có căn cứ để xác định nguyên giá để đảm bảo đồng bộ với quy định tại Thông tư số 141/2025/TT-BTC.

- Bổ sung khoản 6 Điều 8 (*tại Điều 12 dự thảo Thông tư*) về việc thuê doanh nghiệp thẩm định giá, sử dụng chứng thư thẩm định giá và báo cáo thẩm định giá.

- Bổ sung khoản 4 Điều 9 (*tại Điều 13 dự thảo Thông tư*) quy định việc tính hao mòn đối với tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải mà doanh nghiệp được giao quản lý tài sản tiếp nhận từ cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp khác theo quyết định của cơ quan, người có thẩm quyền trong năm.

- Bổ sung khoản 2 Điều 11 (*tại Điều 14 dự thảo Thông tư*) quy định việc tính hao mòn đối với tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải mà doanh nghiệp được giao, nhận điều chuyển, nhận chuyển giao nhưng chưa được theo dõi, ghi sổ kế toán, tài sản kết cấu hạ tầng hàng hải khi thực hiện kiểm kê phát hiện thừa.

2.2. Thay các biểu mẫu (*tại Điều 15 dự thảo Thông tư*): số 01A, số 01B, số 01C, số 01D, số 02A, số 02B quy định tại Phụ lục II ban hành kèm theo Thông tư số 72/2025/TT-BTC thành các biểu mẫu: số 01A, số 01B, số 01C, số 01D, số 02A, số 02B quy định tại Phụ lục II ban hành kèm theo Thông tư này.

3. Chương III. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 75/2025/TT-BTC ngày 09/7/2025 quy định về tính hao mòn tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt và hướng dẫn kê khai, báo cáo về tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt (gồm 06 Điều):

3.1. Sửa đổi, bổ sung một số quy định chung về tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt là tài sản cố định

- Bổ sung khoản 9 Điều 6 (*tại Điều 16 dự thảo Thông tư*) quy định đối với trường hợp sử dụng một phần tài sản để khai thác hỗn hợp hoặc sử dụng một phần tài sản để khai thác hỗn hợp, vào mục đích khác như khắc phục hậu quả thiên tai... để phù hợp với quy định tại Điều 41 dự thảo Nghị định đang trình Chính phủ tại Tờ trình số 1020/TTr-QLCS ngày 29/12/2025.

- Sửa đổi một số điểm, khoản của Điều 7 (*tại Điều 17 dự thảo Thông tư*) về công thức tính nguyên giá tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt hình thành do mua sắm, trường hợp được giao, nhận điều chuyển, chuyển giao tài sản; bổ sung việc điều chỉnh lại nguyên giá theo kiến nghị, kết luận của cơ quan có thẩm quyền đối với trường hợp “kiểm tra”, “điều tra” theo quy định tại khoản 1 Điều 33 (quy định hồ sơ trình thẩm tra phê duyệt quyết toán) Nghị định số 254/2025/NĐ-CP ngày 26/9/2025 của Chính phủ quy định về quản lý, thanh toán, quyết toán dự án sử dụng vốn đầu tư công; bổ sung quy định về việc thành lập Hội đồng để xác định nguyên giá của tài sản chưa được theo dõi, ghi sổ kế toán mà không có căn cứ để xác định nguyên giá để đảm bảo đồng bộ với quy định tại Thông tư số 141/2025/TT-BTC.

- Bổ sung khoản 6 Điều 9 (*tại Điều 18 dự thảo Thông tư*) về việc thuê doanh nghiệp thẩm định giá, sử dụng chứng thư thẩm định giá và báo cáo thẩm định giá.

- Bổ sung khoản 4 Điều 10 (*tại Điều 19 dự thảo Thông tư*) quy định việc tính hao mòn đối với tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt mà doanh nghiệp được giao quản lý tài sản tiếp nhận từ cơ quan, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp khác theo quyết định của cơ quan, người có thẩm quyền trong năm.

- Bổ sung khoản 2 Điều 12 (*tại Điều 20 dự thảo Thông tư*) quy định việc tính hao mòn đối với tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt mà doanh nghiệp được giao, nhận điều chuyển, nhận chuyển giao nhưng chưa được theo dõi, ghi sổ kế toán, tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt khi thực hiện kiểm kê phát hiện thừa.

3.2. Thay các biểu mẫu (*tại Điều 21 dự thảo Thông tư*): số 01A, số 01B, số 01C, số 01D, số 02A, số 02B quy định tại Phụ lục II ban hành kèm theo Thông tư số 75/2025/TT-BTC thành các biểu mẫu: số 01A, số 01B, số 01C, số 01D, số 02A, số 02B quy định tại Phụ lục III ban hành kèm theo Thông tư này.

4. Chương III. Điều khoản thi hành (gồm 01 Điều)

Quy định về hiệu lực và trách nhiệm thi hành (*Điều 22 dự thảo Thông tư*)/.